

เรียนรู้เพื่อรับใช้สังคม

บทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ้ง

พ.ศ. 2543 - 2557

THE SOCIAL ROLE IN CHINESE RELIGION AND CULTURE OF
POH TECK TUNG FOUNDATION BETWEEN 2000-2014

ZHANG XIAOJING

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ
พ.ศ. 2557

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

บทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง พ.ศ. 2543 - 2557

ZHANG XIAOJING

พ.ศ. 2557

บทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิปอเต็กตึ๊ง
พ.ศ. 2543 - 2557

THE SOCIAL ROLE IN CHINESE RELIGION AND CULTURE OF
POH TECK TUNG FOUNDATION BETWEEN 2000-2014

ZHANG XIAOJING

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ ตรวจสอบและอนุมัติให้
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)
เมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2557

รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม
ประธานกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ

รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย
อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย
กรรมการ

รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์
กรรมการ

อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บูรณะกร
ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
(การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

รองศาสตราจารย์อิสยา จันทรวิธานุชิต
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์นิก สุนทรชัย
คณบดีคณะศิลปศาสตร์

บทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง พ.ศ. 2543 - 2557

ZHANG XIAOJING 554021

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์: แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย, ศศ.ม.

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพิธีกรรมที่สำคัญตามเทศกาลของชาวจีน ตลอดจนวิเคราะห์บทบาททางสังคมด้านศาสนาและวัฒนธรรมจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้เกี่ยวข้องในพิธีกรรมและผู้เข้าร่วมงานพิธีกรรม โดยคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจำนวน 36 คน รวมทั้งการสังเกตการณ์ การศึกษาข้อมูลเอกสาร และนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา วิเคราะห์

จากผลการวิจัย พบว่า มูลนิธิป่อเต็กตึ๊งเป็นศูนย์รวมของการจัดเทศกาลงานบุญประจำปีที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากในสังคมไทยและยึดถือปฏิบัติสืบต่อกันมาช้านาน โดยเฉพาะกลุ่มคนไทยเชื้อสายจีน พิธีกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นในศาลเจ้าไต้ฮงกง ในมูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง มีลักษณะการจัดพิธีกรรมตามอย่างวัฒนธรรมจีน ซึ่งรวมเอาหลักการของศาสนาพุทธ ลัทธิเต๋าและลัทธิขงจื้อเข้าไว้ด้วยกันที่เรียกว่าซานเจี้ยว ทั้งยังมีแนวปฏิบัติร่วมกันคือความสุขใจในการทำกุศลอีกด้วย นอกจากนี้ยังพบว่าเมื่อกาลเวลาผ่านไป พิธีกรรมตามเทศกาลเหล่านี้ได้มีการปรับเปลี่ยนเพื่อให้สอดคล้องกลมกลืนไปกับวิถีชีวิตของชาวไทย และช่วยเพิ่มสีสันให้สังคมไทยมีความหลากหลายทางวัฒนธรรมมากยิ่งขึ้น จะเห็นได้ว่าพิธีกรรมตามเทศกาลของชาวจีนของมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งนั้นมีบทบาทเป็นอย่างมากในสังคมไทยทั้งในด้านแนวคิด คุณธรรมและการปฏิบัติ การมีบทบาทต่อสังคมไทยที่เห็นชัดเจนคือเงินทุนที่ได้จากการบริจาคในเทศกาลหรืองานทำบุญต่าง ๆ ผ่านศาลเจ้าไต้ฮงกง จัดได้ว่าเป็นทุนที่มาจากทุกสารทิศ นอกเหนือจากบทบาทในการผ่อนคลายความทุกข์หรือการเข้ามารวมกลุ่มจากงานพิธีกรรมต่าง ๆ

คำสำคัญ: มูลนิธิป่อเต็กตึ๊ง ศาสนา วัฒนธรรมจีน บทบาททางสังคม

THE SOCIAL ROLE IN CHINESE RELIGION AND CULTURE OF POH TECK TUNG
FOUNDATION BETWEEN 2000-2014

ZHANG XIAOJING 554021

MASTER OF ARTS (COMMUNICATIVE THAI AS A SECOND LANGUAGE)

THESIS ADVISORY COMMITTEE: SAENGARUN KANOKPONGCHAI, M.A.

ABSTRACT

The purpose of this studied is to study Chinese dominant festive ritual and analyze the social role in religion and culture of Poh Teck Tung Foundation. The interviews were used as an instrument in this qualitative study and used for collecting data from ritualism and audience including observation. The data was conducted in descriptive analysis.

The results of the research found that Poh Teck Tung Foundation was the center of popular annual festivals that were widely practiced especially Thai Chinese people. There were the ways of Chinese culture clearly that involved the philosophy of Buddhism, Tao and Confucianism. The main purpose was happiness on doing good things. As the time went by, these rituals were adapted, adjusted to be relevant with Thai's way. It fulfilled Thai society with various cultures. Chinese festive rituals of Poh Teck Tung Foundation were highly affected to current Thai society in thought, moral and practice.

Keywords: Poh Teck Tung Foundation, religion, Chinese culture, social role

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เรื่องนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาและความช่วยเหลือจากคณาจารย์ของมหาวิทยาลัย คือ อาจารย์ ดร.พัชรินทร์ บุรณะกร ประธานหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง และรองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย อาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งท่านได้กรุณาให้ความรู้ แนวทาง คำปรึกษาและข้อเสนอแนะต่าง ๆ พร้อมทั้งตรวจแก้ไขข้อบกพร่องด้วยความเอาใจใส่ รวมทั้งให้กำลังใจจนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ภาณุพงศ์ อุดมศิลป์ อาจารย์ ดร.พรวิภา วัฒนธนากุล และรองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย คณะกรรมการสอบเค้าโครงวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.อัมพร สุขเกษม รองศาสตราจารย์ธิดา โมสิกรัตน์ และรองศาสตราจารย์แสงอรุณ กนกพงศ์ชัย คณะกรรมการสอบป้องกันวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารมูลนิธิป่อเต็กตึ๊งทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ผู้วิจัย และคุณสมชัย กวางทองพาณิชย์ ที่ได้คำปรึกษาและข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์แก่วิทยานิพนธ์เล่มนี้

นอกจากนี้ผู้วิจัยขอขอบคุณ คุณพ่อคุณแม่และญาติพี่น้องที่ประเทศจีนที่เป็นกำลังใจให้ตลอดมา และเพื่อน ๆ ที่ศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการสื่อสารภาษาไทยเป็นภาษาที่สอง ที่ได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจในการทำวิทยานิพนธ์ตลอดมา

ZHANG XIAOJING